

Eerste broedgeval van de Havik *Accipiter gentilis* op naturistenterrein de Reeshof (Tilburg)

Walter Appels

De Havik heeft zich als broedvogel al duidelijk bewezen. De soort heeft in Nederland een verspreiding die zowat het hele land omvat. Op het naturistenterrein de Reeshof bij Tilburg vond in 2001 -voor zover bekend- het eerste broedgeval plaats. Het terrein is 7.5 ha groot. Het terrein bestaat uit overwegend gemengd naaldbos met veel loofhout als berk, lijsterbes, vuilboom en Amerikaanse vogelkers. De kruidl laag wordt gevormd door pijpenstro, bochtige smele en brede stekelvaren. Het terrein maakte vroeger deel uit van een landgoed, wat nu nog tot uitdrukking komt in de aanwezigheid van de oude aanplant van rododendrons.

De eerste aanwijzingen dat er een Havik een horst bezette, werden op 13 mei verkregen. Er verscheen een mannetje Havik, en achter in het bos hoorde je continu het vrouwtje roepen. Steeds uit dezelfde hoek. De zwarte kraaien *Corvus corone* vormden ook een aanwijzing van het voorkomen van de Havik; er waren geregeld schermutelingen tussen de Haviken en de zwarte kraaien.

Op 27 mei werd het havikshorst ontdekt. Het nest zat in een grove den *Pinus sylvestris* op zes m hoogte. Op 50 m van het nest was een bewoonde torenvalkenkast. Ondanks de directe bedreiging zijn er vier Torenvalken *Falco tinnunculus* uitgevlogen. De bezette havikshorst lag slechts enkele meters van de pad verwijderd. Steeds als je in de buurt van het nest liep, vloog het wijfje Havik luid kekkerend rond. De iriskleur van het wijfje was oranje. Hoewel er niet in het nest is gekeken, kon worden vastgesteld dat er zeker drie jongen waren. Begin juni viel er een jong uit het nest en raakte daarbij gewond. Het was een laatgeboren jong. Er is geprobeerd het beest door bijvoeding in leven te houden, maar hij stierf na een week.

Toen eenmaal het horst bekend was, werd het regelmatig bezocht. Hoewel de belangstelling soms wat groot was, ging het grootbrengen van de jongen gewoon door. Half juni waren de jongen vanaf het pad op het nest zichtbaar. In drie weken tijd kon je de jongen zien groeien. Onder het horst zochten kinderen naar braakballen; helaas was ik hier te laat bij. Onder de resterende prooiresten zaten veren van duiven en zwarte kraai. Rondom het terrein lagen op diverse plukplaatsen houtduiven. Waarschijnlijk behoorde ook de Siberische grondeekhoorn *Tamias sibiricus* tot de prooien, gezien de vondst van het bekken van mogelijk deze soort. Dit is een verwilderde eekhoorn die ontsnapt is uit het voormalige dierenpark in de Oude Warande. Verder is er ook een torenvalkenjong gegrepen nadat deze al was uitgevlogen.

In de eerste week van juli waren de twee resterende takkelingen bijna vliegklaar. Ze zaten zowel op als rondom het nest. De donsveren waren ze zowat kwijt. Er werden regelmatig vlieg oefeningen gedaan en de adulte Haviken bezochte het nest minder frequent. Rond half juli verlieten de twee overgebleven takkelingen het nest. Na het uitvliegen zijn ze slechts enkele malen gezien, daarna niet meer.

Opvallend vond ik hoe de Havik zich aanpast aan de menselijke omgeving. Nu alle

territoria zowat bezet zijn, worden ze blijkbaar gedwongen te broeden in een omgeving waar mensen haast continu aanwezig zijn. De grote belangstelling voor het haviksnest heeft er niet toe geleid dat het legsel is mislukt. Het lijkt erop dat de Havik zich inpast in de wereld van de mens, mits deze niet een bedreiging vormt.

Bijna vliegvlugge jonge Havik op nestrand, Twiske (Noord-Holland), 23 juni 2001 (Nirk Zijlmans). *Nestling Northern Goshawk about to fledge.*

Summary: First breeding of Goshawk *Accipiter gentilis* on camping site near Tilburg

In 2001, a successful breeding case was recorded on a camping site of 7.5 ha near Tilburg in the southern Netherlands. Despite considerable human attention, this pair produced three nestlings, two of which fledged in early July. Among prey remains, those of carrion crow *Corvus corone*, common woodpigeon *Columba palumbus* and -probably- Siberian ground squirrel *Tamias sibiricus* (an escapee from a nearby zoo) were identified.

Adres: Thomas van Aquinostraat 23, 5042 HA Tilburg.